

BIS

WIADOMOŚCI ZIEMI ŚWIDNICKIEJ

• TYGODNIK •

W numerze:

SAMORZĄD UCZNIOWSKI — ZAPROSZENIE DO DYSKUSJI ♦
SZKOLNE KONKUROWANIE ♦ DZIAŁKOWICZE W NATARCIU
♦ LEGIONISTA Z PIERWSZEJ KADROWEJ ♦ EPILOG WSPOM-
NIEN EDWARDA POLAKA ♦ KULTURA ♦ NAUKA ♦ SPORT
♦ PROGRAMY TELEWIZYJNE ♦

OD REDAKCJI

Drodzy Czytelnicy,

macie przed sobą kolejny numer nowego tygodnika. Pierwszy numer, sygnałny, był wydany tylko dla miasta, od drugiego numeru poszerzamy naszą działalność na cały rejon i stąd zmiana podtytułu.

Jaki cel przyświeca nam — wydawcom i redaktorom?

BIS — WIADOMOŚCI ZIEMI ŚWIDNICKIEJ — z założenia są pismem lokalnym. Interesuje nas więc przede wszystkim to — co dzieje się dookoła nas, to — czym żyjemy na co dzień, naszymi troskami, osiągnięciami, kłopotami... Wychodzimy z założenia, że są one dla nas najważniejsze. Codziennie stykamy się z wieloma problemami, które nigdy nie trafiłyby na łamy prasy i tym samym, nie podane byłyby do publicznej dyskusji — a one właśnie dla naszej społeczności są bardzo ważne.

Pragniemy też zachować ciągłość historyczną dla naszych następców, ocalić ten nasz rytm życia dla potomnych...

Sądzymy także, że prasie lokalnej przypada wielka rola integracyjna — właśnie tych małych społeczności.

Pragniemy powrócić do prezentacji na naszych łamach całej Ziemi Świdnickiej, która dziś nazywana jest rejonem, a która z czasem stanie się znów powiatem.

Jest na naszych łamach miejsce dla każdego.

Zapraszamy wszystkich do współpracy, niech BIS — WIADOMOŚCI ZIEMI ŚWIDNICKIEJ staną się Waszym pismem, miejscem wymiany myśli i poglądów, pochwał i nagan, radości i smutków.

Oczekujemy Waszych rad i wskazań.
Redakcja

ODEZWA W SPRAWIE WOTUM NIEUFNOŚCI

MIESZKAŃCY ŚWIDNICY!!!

Nowo wybrane władze miasta Świdnicy zawiodły nasze nadzieje.

NOWI LUDZIE — STARE BŁĘDY!

Wszystkim wiadomym jest uchwalenie przez Radę Miasta Świdnicy zbyt wysokich czynszów na lokale użytkowe — styl w jakim to uczyniono musi budzić zdecydowany sprzeciw i odbierać wiarygodność ludziom sprawującym władzę w mieście.

Wyzywająca postawa Prezydenta Miasta Świdnicy oraz niekompetencja radnych, zmusza nas do zgłoszenia wotum nieufności wobec władz miejskich.

Prezes Zarządu
Spółdzielni Rzemieślniczej

inż. St. Szeleźnik

Zgłaszamy konieczność odwołania Prezydenta Miasta, a także rozpisanie nowych wyborów do Rady Miejskiej w Świdnicy.

MIESZKAŃCY!!!

Poprzyjcie nasz postulat podpisując społeczną listę o przeprowadzenie nowych wyborów władz miasta.

Jeszcze nie jest za późno, aby uzdrowić sytuację w mieście i realizować plan gospodarowania miastem — powszechnie zaakceptowany podczas wiosennej kampanii wyborczej, zarzucony przez nowe władze.

Nie zwlekaj, przyłącz się do nas!

Chodzi o Twój los!

Starszy Cechu
Rzemiosł Różnych
w Świdnicy

Edward Czerniec

DO PREZYDIUM SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ X KADENCJI w WARSZAWIE

My, niżej podpisani, działkowcy zrzeszeni w Polskim Związku Działkowców Pracowniczych Ogrodów Działkowych im. Ks. Bołka w Świdnicy, zaniepokojeni stanowiskiem grupy inicjatywnej, posłów-autorów projektu ustawy o likwidacji organów pracowniczych ogrodów działkowych, a faktycznie likwidacji ogrodów działko-

wych — majątku tworzonego latami wysiłkiem obywateli, domagamy się wycofania tego projektu ustawy. Projekt dotyczy zgromadzonego wieloletnim wysiłkiem majątku działkowców i jego związku, a przekazania go skarbowi państwa i gminie.

Jest to w majestacie prawa — bezprawie — ograbienie najbiedniejszych obywateli tego Kraju, głównie emerytów i rencistów, na rzecz nierobów i kombinatorów.

(podpisy, około tysiąca działkowców)

Powołano MKO — Niezależne Forum Społeczne

W dniu 6 sierpnia 1990 r. Sąd Wojewódzki w Wałbrzychu z/s w Świdnicy zarejestrował stowarzyszenie Miejski Komitet Obywatelski — Niezależne Forum Społeczne w Świdnicy.

Celem Stowarzyszenia jest pogłębianie wśród Obywateli miasta Świdnicy programu reform politycznych i społeczno-gospodarczych, prowadzących do realizacji zasad demokracji parlamentarnej.

Zadaniem Stowarzyszenia jest umożliwienie Obywatelom równego bez względu na przekonanie, czynnego uczestnictwa w życiu publicznym i wyrażanie zróżnicowanych poglądów, oraz realizacji ich indywidualnych zainteresowań, pobudzanie i wspomaganie inicjatyw Obywatelskich, oraz aktywności społecznej w dziedzinie

samorządności terytorialnej i innych aspektów życia politycznego i społecznego.

MKO — NFS zamierza pobudzać i wspomagać inicjatywy Obywatelskie w zakresie tworzenia nowych miejsc pracy, w tym rozwijanie przedsiębiorczości, rozwoju handlu i usług, a także inicjowanie działań na rzecz ochrony środowiska naturalnego, oraz przygotowywanie i prowadzenie kampanii wyborczych do samorządu terytorialnego i innych organów przedstawicielskich.

Siedziba Miejskiego Komitetu Obywatelskiego — Niezależnego Forum Społecznego mieści się w Świdnicy, przy ul. Trybunalskiej 1, tel. 52-34-76.

Prezydent w MKO-NFS

Miejski Komitet Obywatelski — Niezależne Forum Społeczne zaprosił 20 sierpnia Prezydenta Świdnicy, pana Jacka Drobrego, na coś w rodzaju przesłuchania. Muszę przyznać, że Prezydent zgrabnie się od tej formy uwolnił i rozmowę poprowadził w sposób jemu odpowiadający.

Lista pytań i postulatów liczyła 16 pozycji, ale wobec braku czasu pan Drobny ustosunkował się tylko do niektórych, a resztę potraktował w sposób globalny.

Rozwój miasta, zdaniem Prezydenta, jest w obecnej chwili niemożliwy, ponieważ istniejące progi (woda, ścieki komunalne) nie pozwalają na to. W ogóle dobrze będzie jeśli uda się uporządkować infrastrukturę miejską.

Na zarzut dotyczący zdezcelowanych jezdni i chodników, odpowiedział, że ponieważ jest konieczność wymiany 24 kilometrów rur gazowych w mieście, to nie ma sensu w obecnej chwili ich naprawa. Nastąpi to po „wykopcach”.

Należy dodać, że Rada Miejska odziedziczyła 8,160 miliarda zł deficytu, dlatego też działania Zarządu Miasta muszą być ograniczone. Nie będzie dotacji w formie ulg czynszów dla żadnych organizacji społeczno-politycznych. Lokale sklepowe, jakich domaga się MKO — NFS można nabyć jedynie drogą ogólnie dostępnych przetargów. Prywatnym zdaniem pana Prezydenta organizacje o charakterze politycznym (a taką jest MKO-NFS) w ogóle nie powinny prowadzić działalności gospodarczej.

Przybyłych na spotkanie zmartwił informacja, że nie istnieją żadne konkretne decyzje wycofania ze Świdnicy jednostek Armii Radzieckiej. Sprzeczne opinie nie dają w tym względzie jasności sytuacji. Dlatego musimy cierpliwie czekać, bo praktycznie nie mamy na to żadnego wpływu.

Najtrudniejszy problem — mieszkania poruszył sam zaproszony Gość. Zaproponował tanie budownictwo komunalne (tylko woda i elektryczność). Ten niski standart miałby rekompensować duży metraż. Posłużył się przy-

kładem takich budowli na zachodzie. Dodalbym, że także zrobiono tak w Rumunii i bardzo się z tego powodu oburzano. Nie jestem pewien czy ta idea jest słuszna. U progu XXI wieku budowa XIX wiecznych czyszówek? A poza tym czy biednych stać na budowanie tymczasowe, a tym samym budowanie dwukrotne?

Dużo emocji wzbudził problem zawieszonego czasopisma „Wiadomości Świdnickie”. Stanowisko MKO-NFS w tej sprawie brzmiało... Gazeta powinna być niezależna, służyć wszystkim mieszkańcom, a nie tylko jakiejś grupie ludzi i Zarządowi Miejskiemu. WS są finansowane z budżetu miasta, a na niego pracują wszyscy mieszkańcy, delikatnie mówiąc, Prezydent przedstawił listę zarzutów, które moim zdaniem są balamutne, a wszystko po to, aby pozbyć się niezależnego czasopisma wraz z jego redakcją. Zresztą argumentacja p. Drobrego wymaga odrębnego artykułu.

A na dobrą sprawę, to żaden z wniosków wysuniętych przez Komitet nie został przez Prezydenta przyjęty. Wydaje mi się, że p. Drobny w ogóle nie „czuje” miasta...

Franciszek Kawka

Raczej spalimy nasze działki niż je oddamy nierobom z »Solidarności«

To najczęściej padające zdanie towarzyszące akcji zbierania podpisów pod petycją do Marszałka Sejmu.

Panie — mówi starsza osoba — mąż, jak jeszcze żył, to tu, gdzie jest moja działka, kopał ziemię i wpadł do ruskiego bunkra. Ile myśmy musieli tu tacek ziemi nawieźć, żeby co na tej działce wyrosło a teraz nam chcą, te czerwone byki, wszystko zabrać, bo przecież nie stać mnie będzie na opłacenie milionowego podatku, bo renty mam nadal 320 tys.

To nie czerwoni — tłumaczy kobiecie p. mgr Bogusław Bonek, sekretarz zarządu PODz — lecz postowie OKP-u wnieśli ten projekt.

Mnie jest wszystko jedno — odpowiada działkowiczka — dla mnie każdy kto mnie krzywdzi jest czerwony czy on z okapu, czy spod strzechy. Ja głosowała na „Solidarności” a to jest taka sama banda, może nawet gorsza od czerwonej, bo nawet komuniści nam działek nie zabierali, nawet za kolchozów.

I co?! — denerwuje się kobieta. Czy ja zabiorę na swego garba altankę i pójdę z nią do domu?! Czy ja wyrwie dziesięcioletnie drzewka; jabłoń, gruszę, agresty, porzeczkę, czy ja to wezmę pod pachę i posadzę w doniczkę?! Chyba ci a s l o w i e nie wiedz jak drzewo wygląda i jak to drzewo w ziemi żyje?! Oni to zatwierdzą, nie ma co podpisów zbierać, ja widzę w telewizorze, że oni wszystko po kolei uchwalają, co się tylko pod głosowanie podda.

Dziś zabierają nam działki, jutro będą ludzie kupować swoje własne garaże, a pojutrze będziemy zmuszeni kupić te rudery, w których mieszkamy. Kogo nie będzie stać to want! Pod most emerycie i zdychaj bo dziś u władzy nie ma ludzi statecznych tylko jakieś młode szczyte! Gdzie ja rozum miała, kiedy szła do wyborów, żeby mi ta ręka uschła, którą kreśliłam za Wałęsą...

(rl)

Zespół GOK w Słotwinie

Fot. Lucjan Momot

Szkolne konkurowanie

Ponad czterdzieści olimpiad, konkursów, turniejów, quizów i przeglądów było przedmiotem tegorocznej rywalizacji szkół podstawowych miasta Świdnicy. Od września 1989 roku do czerwca 1990 r. wszystkie szkoły, współpracując w dążeniu do podnoszenia swoich wyników pracy, jednocześnie konkurowały ze sobą w szlachetnej walce o zdobycie maksymalnych ilości punktów — o palmę pierwszeństwa. Podsumowano zarówno wyniki dydaktyczne w olimpiadach przedmiotowych, jak i wyniki zajęć pozalekcyjnych — osobno wyniki sportowe.

Uzyskana przez poszczególne placówki ilość punktów rozstrzygnęła konkurs w następującej kolejności:

1. SP Nr 4 — 491 punktów
2. SP Nr 6 — 485 punktów
3. SP Nr 5 — 338 punktów
4. SP Nr 10 — 327 punktów
5. SP Nr 16 — 230 punktów
6. SP Nr 9 — 186 punktów
7. SP Nr 13 — 183 punktów
8. SP Nr 2 — 154 punktów
9. SP Nr 1 — 151 punktów
10. SP Nr 3 — 101 punktów
11. SP Nr 15 — 89 punktów
12. SP Nr 12 — 80 punktów

Na uwagę zasługuje fakt, że w całej rywalizacji zwyciężyła SP nr 4, która awansowała po ubiegłorocznym konkursie z trzeciej pozycji. Nie można też pominąć przypomnienia, że „czwórka” jako najmłodsza szkoła w naszym mieście skończyła dopiero czwarty rok swojej pracy.

Od lat w ścisłej czołówce rywalizuje SP Nr 6. W tym roku powtórzyła sukces z roku ubiegłego zajmując ponownie drugie miejsce.

Te dwie czołowe szkoły podzieliły się sukcesami sportowymi. W rywalizacji chłopców w ogólnej punktacji I miejsce zajęła SP Nr 4, natomiast w rywalizacji dziewcząt I miejsce zajęła SP Nr 6.

Lektura dla radnych

Pisał już o tym pan Lucjan Mamot na łamach zawieszonych WIADOMOŚCI ŚWIDNICKICH (vide relacja z IV sesji RM), napiszę i ja kilka zdań. Mnie jednak nie chodzi o sztukę debatowania.

Otóż ja poleciłbym wszystkim radnym, ale nie tylko im, aby w trybie pilnym, acz nie po łebkach, przeczytali KRONIKĘ MIASTA ŚWIDNICY 1945—1975 opracowaną przez p. Franciszka Jarzyne.

Po co? A no po to, aby wiedzieli jak nasze miasto się rozwijało, jak co i kiedy było wybudowane, kto i co w mieście i dla miasta zrobił. To jest niesłychanie ważne, gdyż bez tego podglebia, powiedzmy prościej — bez wiedzy o tym co było, coraz trudniej jest postulować co ma być. Tym bardziej, że coraz więcej podejmuje się zamysłów ogólnomiejskich, które spotykają się z coraz większym niezadowolaniem mieszkańców.

A nie ma nic gorszego jak niewiedza, niezajomość materii, którą chce się władać.

(AN)

Na szczególne wyróżnienie zasługuje VI miejsce SP Nr 9 jednej z najmniejszych szkół w Świdnicy, co nie przeszkodziło zwyciężyć w rywalizacji ze znacznie większymi szkołami dysponującymi lepszą bazą.

Po raz pierwszy SP Nr 5 awansowała na poz. III. W czołówce stabilnie utrzymują się SP 10 i SP 16.

O wynikach międzyszkolnej rywalizacji decydowało wiele czynników, ale największy z pewnością udział w sukcesach przypisać należy zaangażowanej działalności zespołów nauczycielskich w pracy z młodzieżą szczególnie uzdolnioną.

Wielu laureatów konkursowych zmagających, w nagrodę, dostało się do szkół średnich bez egzaminów wstępnych, były też nagrody rzeczowe i dyplomy.

Samorząd doskonały...

Jakie są samorzady szkolne wszyscy dobrze wiemy. Uczniowie twierdzą, że ich działalność jest uzależniona od woli nauczycieli i dyrekcji szkół, dlatego też nie ma on większych szans na wyrażanie własnych poglądów odnośnie życia szkoły, wpływanie na wszelką działalność pozalekcyjną. Natomiast nauczyciele uważają, iż uczniom niczego się nie chce, toteż ich samorząd jest niewiele wart.

Prawda, jak zwykle, leży po środku; i jedni, i drudzy mają trochę racji. Ale, w myśli zasady, że narzekać łatwo, zaś trudniej samemu coś zrobić, postawiłem sobie za zadanie stworzenie wizji takiego samorządu, jakim widzą go zarówno nauczyciele, jak i sami uczniowie.

Zacznijmy od nauczycieli; dla nich samorząd szkolny miałby być partnerem gotowym do współpracy dydaktyczno-wychowawczej, organizatorem wszelkich imprez o charakterze naukowym czy rozrywkowym na terenie szkoły, propagatorem kulturalnego rozwoju młodzieży. Powinien organizować wyjścia do kina, teatru, galerii sztuki, urządzać dyskoteki dla młodzieży, wieczory poezji, konkursy wiedzy o... — jednym słowem przejawiać inicjatywę.

Czego żądają od samorządu sami uczniowie? Pragną, aby reprezentował on ich interesy wobec dyrekcji i grona pedagogicznego, przedstawiał problemy młodzieży nauczycielom. Jednakże słyszy się często nowe koncepcje pracy samorządu, wysuwane przez uczniów szkół średnich. Otóż chcieliby oni, aby samorząd, będący przecież reprezentacją społeczności uczniowskiej, posiadał pewną autonomię — władzę ustawodawczą-wykonawczą w sprawach dotyczących samych uczniów. Cóż, jest to chyba śmiały postulat, lecz nie pozbawiony sensu.

Rzecz by można, że taki samorząd to czysta utopia, ale przy pewnym współdziałaniu i tolerancji z obu stron organ taki mógłby działać całkiem sprawnie i zaspokajać życzenia zarówno nauczycieli, jak i uczniów, dla nich jest w końcu powołany.

Od lat, świdnickie szkoły podstawowe wykazują wiele ambicji w wypracowywaniu własnych mikrosystemów wychowawczych. Dostosowywanie współczesnej szkoły do społecznych wymagań, do wymagań naszych czasów w istniejących warunkach lokalowych i ekonomicznych nie należy do zadań łatwych.

W nowym roku szkolnym życzymy naszym placówkom oświatowym zdrowego klimatu wokół ich problemów, dobrej współpracy z zakładami opiekuńczymi, mądrych rodziców znających i rozumiejących szkołę i jej potrzeby. Nauczycielom — życzymy spokojnej pracy, dobrze zorganizowanej i przynoszącej pełną satysfakcję zawodową. Uczniom — dobrych nauczycieli i wychowawców, poprawy warunków nauki i szkół do których chodzi się chętnie i z radością.

A wszystkim wiele zdrowia i kolejnych sukcesów.

Jan Górski

Co więc stoi na przeszkodzie, by samorząd uczniowski funkcjonował tak, jak chcieliby tego sami zainteresowani? Odpowiedzi na to pytanie szukać należy chyba w pewnych pozostałościach po dawnym schemacie myślenia, według którego młodzież to „siedlisko leniwa”, a pedagogzy to grupa ludzi niechętnych do jakichkolwiek ustępstw wobec uczniów. Obecnie, w dobie stawiania na partnerstwo w szkole, schemat ten, zgodnie z teorią Spencera mówiącą o tym iż wszystko przechodzi rozwój od form niższych do wyższych, miejmy nadzieję również ulegnie ewolucji. A zależy to, moim zdaniem, wyłącznie od dobrej woli obu stron.

Grzegorz Zawada
I LO

Nowe tytuły prasowe w Świdnicy

Zaczął się wszystko od WIADOMOŚCI ŚWIDNICKICH, zawieszonych jednak przez p. Jacka Drobrego, dwojga fakultetów — prezydenta m. Świdnicy dokładnie w 45 rocznicę ukazania się pierwszego numeru (O tym napiszemy szerzej w następnych numerach).

Drugim tytułem, który wejdzie już niebawem na stałe do obiegu są ŚWIDNICKIE WIADOMOŚCI GOSPODARCZE — miesięczny organ Stowarzyszenia Przedsiębiorców i Kupców Świdnickich. Pierwszy, lipcowy, numer ukazał się jako wkładka do ostatniego, 15 numeru WIADOMOŚCI ŚWIDNICKICH.

Trzecim tytułem jest PRZEGLĄD NARODOWY — miesięczny organ ruchu narodowego. Pierwszy, sygnałny numer ukazał się w sierpniu. Wydawcą jest Wydawnictwo Narodowe REDUTA, ul. Budowlana 10 w Świdnicy.

Gratulujemy.

BIS—3

Legionista z 1-szej Kadrowej

W Świdnicy mieszka najstarszy wiekiem żołnierz Legionów Polskich, ale mało kto wie, że mieszkańcem Świdnicy był również jeden z pierwszych 142 strzelców marszałka Józefa Piłsudskiego, który w polskim strzeleckim mundurze z orzełkiem na maciejówce, oddał jako żołnierz polski pierwszy w I wojnie światowej strzał. Był nim Jan Kuczyński, ur. w 1892 w zaborze pruskim w Biernacicach nad Prasną. Ojciec jego, Filip, jako młody chłopiec brał udział w Powstaniu Wielkopolskim w 1848, walcząc pod Miłostawiem.

Jan Kuczyński wychowany został przez matkę i starsze rodzeństwo w duchu patriotycznym. Pasją jego było zaczytywanie się w książkach i to przeważnie polskich, lubił szczególnie poezję, występował też w polskich teatrzykach amatorskich. Z czasem przeniósł się do brata i siostry, do Hamburga, gdzie były znacznie większe swobody dla Polaków, działał tam oficjalnie „Sokół”, Związek Strzelecki, Polski Skauting oraz różnego rodzaju polskie towarzystwa.

Na mocy nominacji Józefa Piłsudskiego został komendantem Związku Strzeleckiego w Hamburgu. Przyjął pseudonim Zygmunt, a latem 1914 przyjechał do Krakowa na kurs Związku Strzeleckiego. W Oleandrach zaprzyjaźnił się między innymi z pisarzem Wacławem Sieroszewskim, z którym dzielił jedną piętrową pryzę. Z oddziału drużyniaków i części uczestników kursu Związku Strzeleckiego Komendant Piłsudski utworzył Pierwszą Kompanię Kadrową (tylko z tych co wylosowali przydział do niej).

Jan Kuczyński był jedynym reprezentantem z zaboru pruskiego w jej składzie. Nie wylosował przydziału Wacław Sieroszewski.

Pierwsza Kompania Kadrowa liczyła 142 strzelców, to jest tylu ilu w noc 29 listopada 1830 podchorążych wyprowadził z Łazienek do powstania por. Piotr Wysocki. Kompania Kadrowa pod dowództwem Tadeusza Kasprzyckiego, późniejszego ministra spraw wojskowych 6 sierpnia 1914 wymarszowała z Krakowa. Pożegnał ją Komendant Piłsudski: „Żołnierze! Spotkał was ten zaszczyt niezmierny, że pierwsi pójście do Królestwa i orzestąpić granice rosyjskiego zaboru,

jako czołowa kolumna wojska polskiego idącego walczyć za oswobodzenie ojczyzny. Patrzę na was jako na kadry, z których rozwinąć się ma przyszła armia polska i pozdrawiam was, jako pierwszą kadrową kompanię”.

Na granicy zaborów wyrwano słup graniczny. Podczas postoju w czasie ubezpieczenia Kompani strzelec Kuczyński, próbował zatrzymać jadący od strony Kielc patrol konny. Był więc pierwszym polskim żołnierzem, który swoimi strzałami, rozpoczął w I wojnie światowej czynny udział polskiego w walce o niepodległość.

Przeszedł drogą Legionów Polskich przełęcz Pantyr Pas, walczył pod Nadworną, Rafajłową. W czasie buntu Legionów w 1916 jako obywatel pruski, przysięgi na wierność cesarzom nie składał. Przesłużył pewien czas w Polskim Korpusie Posiłkowym, nie udało mu się przedostać przez front zostaje internowany w obozach w Huszt a następnie w Marmarosziget. Tam zostaje, jako obywatel pruski, przekazany Niemcom i wcielony do pułku piechoty niemieckiej w Brzegu, z zachowaniem stopnia plutonowego, jaki nadano mu w Legionach.

Po otrzymaniu pierwszej przepustki, przedostaje się przez granicę, gdzie w stogu siana czekało na niego umundurowanie ułańskie, które przeniósł przez granicę jego siostra.

W listopadzie 1918 dowodzi sekcją 7 ułanów i brawurowo rozbraja wracających transportami kolejowymi żołnierzy niemieckich. Ułani rozbroili mię-

dzy innymi batalion bawarczyków z którymi niemal nie doszło do walki, beznadziejnej dla garstki ułanów. Sytuację uratowało rzeczowe przemówienie ich dowódcy w języku niemieckim, w którym cytował odpowiednie fragmenty znanej mu poezji niemieckiej.

Pozostał w Wojsku Polskim do końca II Rzeczypospolitej, jako chorąży służby administracyjnej w Centrum Wyszkożenia Sanitarnego w Warszawie.

We wrześniu 1939 miał przydział mobilizacyjny jako kierownik administracyjny pociągu sanitarnego. 7 września z kadraj sanitarną opuszcza Warszawę i na tyłach rozwija szpitale polowe. 17 września zostaje rozbrojony przez żołnierzy Armii Czerwonej. Ucieka z niewoli do Kowla i bierze udział w jego obronie. Wzięty powrotnie do niewoli zostaje przewieziony do obozu jeńców w Szepietówce. Późną jesienią ucieka z transportu kolejowego z Szepietówki do Kazielska. Osoby z którymi był transportowany jak kapelan CWSanu, Ks. Skorel, chor. Żak znaleźli wieczny spoczynek w Katyniu.

W grudniu 1939 roku udało mu się powrócić do domu.

W 1946 roku został mieszkańcem Świdnicy, w żadnych ankietach nie ukrywał swojej przeszłości, był dumny z tego, że był żołnierzem marszałka Piłsudskiego. Pracował jako administrator Zarządu Nieruchomości, następnie w Zjednoczeniu Kamieniołomów i Powiatowym Przedsiębiorstwie Budowlanym.

Zmarł 31 stycznia 1963. Pochowany został na cmentarzu przy ul. Brzozowej. Na grobowcu jego widnieje napis, że tu spoczywa żołnierz I Kompanii Kadrowej Legionów Polskich.

(WK)

KONGRES EKOLOGICZNY

Nowe możliwości ruchu ekologicznego

W dniach 8-10 czerwca br. odbywał się w Legnicy Kongres Ekologiczny pod hasłem „Środowisko i zdrowie w Zagłębiu Miedziowym”. Kongres poprzedzał cykl przewidywanych na wrzesień br. imprez proekologicznych w ramach festiwalu „Zielona Ziemia”. Biorąc pod uwagę wpływ Zagłębia Miedziowego na sytuację ekologiczną całego Dolnego Śląska, w tym również Świdnicy, warto przybliżyć jego obrady. Głównym organizatorem Kongresu było Towarzystwo Przyjaciół Nauk w Legnicy, a współorganizatorami. Urząd Wojewódzki w Legnicy, Kombinat Górniczo-Hutniczy Miedzi, lubiński oddział stowarzyszenia „Zdrowy Człowiek” oraz komitet organizacyjny festiwalu „Zielona Ziemia”. W przygotowaniu kongresu i w jego pracach uczestniczyły również niezależne organizacje ekologiczne z RFN i Berlina Zachodniego, na czele z zachodnioberską Bildungswerk für Demokratie und Umweltschutz.

Obrady kongresu daleko wykraczały poza tematykę sformułowaną w jego tytule. Oprócz najszerzej omawianych problemów zagrożenia zdrowia w Zagłębiu Miedziowym rozpatrywano również zagadnienia działań pozainstytucjonalnych, ukierunkowanych na zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska, w skali regionu i całego Śląska. Zastanawiano się także nad możliwościami jak najszerzego wykorzystania wrześniowego festiwalu „Zie-

lona Ziemia” dla integracji nieformalnych ruchów ekologicznych z całością Polski i dla stworzenia płaszczyzny współpracy z analogicznymi ugrupowaniami zagranicznymi.

Podstawową częścią kongresu była konferencja naukowa na temat: „Badania nad zdrowiem mieszkańców regionów górniczo-przemysłowych”, zorganizowana przez TPN w Legnicy. Wygłoszone referaty i komunikaty naukowe wyraźnie uświadomiły uczestnikom dwoisty sposób oceny zagrożenia zdrowia w regionie miedziowym. Jeśli ocenia się stan zdrowia tylko na podstawie danych statystycznych lub wyników ostatnio prowadzonych badań medycznych, to nasuwa się spostrzeżenie, że zagrożenia zdrowia mieszkańców występuje w bezpośredniej bliskości hut miedzi. Z kolei wypowiedzi miejscowych uczestników konferencji, jak również wyniki badań ankietowych, wskazują że ludzie ciągle czują się zagrożeni i nie bardzo wierzą w poprawę stanu środowiska. Ocena zagrożenia zdrowia nie jest więc jednoznaczna. W czasie obrad zgodzono się, że obaw tych nie wolno lekceważyć. Przekształcenia środowiskowe w regionie legnickim i na całym Dolnym Śląsku zachodzą z dużą intensywnością od ponad dwudziestu lat. Nie wiadomo dotychczas, jak do tych przekształceń zaadaptują się ludzie i czy obecnie nie wykorzystu-

(Dokończenie na stronie 9)

HOROSKOP

WODNIK (21.01-20.02)

Czekają mile przeżycia w towarzystwie osoby, która darzy Cię wyjątkowym uczuciem. W domu klimat wyjątkowej życzliwości. Małym kosztem zrobisz komuś dużą przyjemność - zdecyduj się na to. Interesujące znaki to Rak i Ryby.

RYBY (21.02-20.03)

W tym tygodniu będzie nie jedna okazja do przekonania się na ile Cię stać w sprawach wymagających elastyczności. Przeszkody pojawiają się wówczas, gdy zrobisz fałszywy krok. W układach rodzinnych potrzebny takt.

BARAN (21.03-20.04)

Nie bój się ryzyka, nie masz nic do przegrania. Wbrew temu, co sądzisz - czas pracuje na Twoją korzyść. Czekają frapujące propozycje z najmniej spodziewanej strony. Niewykluczone trudności za sprawą Wagi.

BYK (21.04-21.05)

Czeka ożywiony tydzień powodzenia towarzyskiego. Od gości i zaproszeń trudno Ci będzie się uwolnić. W pracy nowy impuls. Możliwa rozłąka z kimś ukochanym, ale nie potrwa to długo. Sympatyczny-Byk.

BLIŹNIĘTA (22.05-21.06)

Ktoś będzie miał do Ciebie pretensje o niestałość uczuć. Pohamuj swą wylewność. Wskazana szczególna ostrożność w podróży. Będziesz w tym tygodniu bardziej roztrągniony, prawdopodobnie za sprawą Koziorożca lub Lwa.

RAK (22.06-22.07)

Skołk humoru, impulsywne reakcje. Sytuacja zawodowa będzie wymagać dużego wysiłku. Staraj się jej sprostać, bo w perspektywie korzyści, nie tylko finansowe. Strzeż się Koziorożca, dokładnie przemyśl każdy swój krok.

LEW (22.07-22.08)

Stosowna pora do podróży. Intensywne kontakty towarzyskie. Swoim postępowaniem w pracy niepotrzebnie zaostrasz sytuację. Ognia nie gasi się ogniem! Lepiej przeciwnika zamienić w sojusznika. Wytechnienie tylko w towarzystwie Bliźniąt.

PANNA (23.08-22.09)

Ty nie bardzo umiesz improwizować, zwykle musisz wszystko starannie przemyśleć i tak postępuj w tym tygodniu. W kwestiach finansowych możliwa poprawa. Wyraźne szanse nawiązania stałej, intratnej współpracy.

WAGA (23.09-23.10)

Trudno Ci znaleźć miejsce z powodu niepewności. Wysoka koncentracja w pracy. Możliwy daleki wyjazd. W sercu - zmiany. Wywoła je zawarcie znajomości z osobą bardzo znaną. Licz na Strzelca.

SKORPION (23.10-22.11)

Nie bagatelizuj czyjejś dobrej rady. Działaj

PORADNIK DOMOWY

Na szczęście cukier nam nie zdrożał i jeszcze możemy sobie pozwolić na przetwory. Śliwki nieźle obrodziły, wobec tego proponujemy spożywanie ich nie tylko "prosto z drzewa".

WĘGIERKI PASTERYZOWANE

3,5 kg śliwek, 1 kg cukru, 2 szklanki wody. Śliwki dojrzałe lecz jędrne dokładnie wymyć, następnie kroić na połowę wzdłuż, oddzielić pestki. Połówki układać ciasno w słoikach "na zakładkę" jedna przy drugiej. Pozostawić około 2 cm od góry słoja. Zagotować wodę z cukrem. Gorącym syropem powoli napełniać słoiki ze śliwkami (z tej ilości przy starannym układaniu uzyskuje się 5 słoików o pojemności 0,5 l). Słoiki zamknąć i wstawić do pasteryzacji na około 20 min, następnie wyjąć i wystudzić. Tak przygotowane śliwki po dodaniu wody można wykorzystać jako kompot, mogą być użyte do ciasta, przygotowania owoców w galarecie itp.

DŻEM Z WĘGIEREK

2 kg śliwek węgierek, 80-90 dag cukru. Umyte śliwki przekroić na połówki, oddzielając pestki. W płaskim, szerokim nieobitym garnku emaliowanym można zasypać połówki śliwek połową ilości cukru, pozostawić przykryte na kilka godzin lub część śliwek z bardzo małym dodatkiem wody rozgotować, włożyć resztę owoców, zagotować i wtedy dodać cukier. Gotując dżem, należy bardzo często go mieszać, bo śliwki bardzo łatwo się przypalają. Gotować do ściemnienia i zgęstnienia masy. Słoiki przed włożeniem dżemu trzeba bardzo dokładnie wymyć i wygotować. Wkładać dżem do jeszcze gorących i natychmiast zamknąć.

DŻEM Z RENKŁOD

2 kg śliwek renkłod (Ulana), 60dag cukru. Śliwki powinny być bardzo dojrzałe, bo wtedy dobrze odchodzą pestki, a także potrzeba do nich mniej cukru. Śliwki umyć, przepołować, usunąć pestki. Wlać do garnka bardzo małą

ilość wody, żeby zabezpieczyć je przed przypaleniem. Rozgotować. Mieszając odparować około 1/3 otrzymanej po rozgotowaniu miazgi, dodać cukier i ciągle mieszając odpowiednio zagęścić. Dżem włożyć do wygotowanych słoików (jeszcze gorących) i natychmiast zamknąć. Otrzymamy około 1/3 kg dżemu.

POWIDŁA ZE ŚLIWEK

5 kg śliwek, 50 dag cukru. Bardzo dojrzałe (nawet lekko pomarszczone przy ogonkach) śliwki dokładnie umyć, usunąć pestki. Rozgotować z minimalną ilością wody na dnie i mieszać do chwili, gdy powidła staną się ciemne i gęste. To trwa bardzo długo, ale można gotowanie powidel rozłożyć na kilka dni. Na krótko przed ukłóceniem gotowania dodać cukier. Powidła wkładamy do wygotowanych słoików i natychmiast zamykamy. Otrzymujemy ok. 2 kg powidel.

ŚLIWKI MARYNOWANE

2 kg śliwek. Zalewa : 2 szklanki wody, 2 szklanki cukru, pół szklanki 10% octu lub pełna łyżeczka kwasu cytrynowego. Przyprawy : goździki, zieleni angielskie, pieprz ziarnisty - po kilka ziarenek do każdego słoika, kawałki skórki z dobrze wyszorowanej cytryny. Dojrzałe, ale jędrne śliwki umyć w ciepłej wodzie z dodatkiem łyżeczki sody jadalnej, a następnie dobrze wypłukać w zimnej wodzie. Tylko przez takie mycie można pozbyć się woskowego nalotu. Ułożyć umyte śliwki w słojach, włożyć przyprawy. Zagotować wodę z cukrem, osolić do smaku, wlać ocet (lub wysypać kwas) i gorącą zalewą napełniać słoje z ułożonymi śliwkami. Zamknąć i wstawić do pasteryzacji na około 20 min (opakowania litrowe). Po skończonej pasteryzacji dokręcić pokrywki i ustawić słoje do góry dnem.

DŻEM ZE ŚLIWEK I JABŁEK

1 kg śliwek, 1 kg jabłek, 80 dag cukru. Jabłka upiec lub rozgotować z bardzo małą ilością wody, przetrzeć przez sito i otrzymany przecier gotować do zagęszczenia. Do gęstego przecieru dodać 30 dag cukru, zagotować, odstawić. Śliwki pokrajać na połówki. Wsypać pozostały cukier, dno naczynia skropić wodą, powoli ogrzewać. Po doprowadzeniu śliwek do wrzenia, odstawić na kilka godzin. Następnie podgotować, dodać przygotowany przecier z jabłek i gotować kilka minut. Wyłożyć do słoików, zamknąć. M.C.

spokojnie i rzeczowo, rozważ wszystkie za i przeciw. Wyjazd, jeśli możesz - odłóż na nieco późniejszy termin. Bierz pod uwagę Pannę lub Wodnika.

STRZELEC (23.11-21.12)

Po dwóch dniach zaczniesz się spieszyć na pracę, nerwowa atmosfera. Seria spotkań da Ci się we znaki. Resztę (a także sporo pieniędzy)

pochłoną sprawy domowe. Komplikacje w sferze uczuć. Szukaj towarzystwa Barana.

KOZIOROŻEC (22.12-20.01)

Sporo obowiązków zawodowych. Okazje do energicznego działania. Musisz nastawić się na szybkie tempo wydarzeń i możliwość zmian. Nowa fala pomysłów do realizacji. Jeśli nie chcesz ponieść porażki - najpierw załatw sprawy formalne.

NA SZKLANYM EKRANIE

PIĄTEK - 7 września

PROGRAM I

- 9.00 Wiadomości poranne
- 9.10 Domowe przedszkole
- 9.35 "Życie od kuchni" (I)
- 14.30 Jęz. angielski
- 14.55 Zapraszamy
- 15.55 Program dnia
- 16.00 Wiadomości
- 16.10 Video-top
- 16.20 Latający Holender
- 16.45 "Tajemnicza wyspa" (11)
- 17.15 Teleexpress
- 17.30 10 minut
- 17.45 Raport
- 18.10 Serial filmowy
- 19.15 Dobranoc
- 19.30 Wiadomości
- 20.05 "Klucz Rebeci" (I)-ser.USA
- 21.15 Weźcie i lzy nasze
- 21.45 Baltic song festival
- 23.00 Wiadomości wieczorne
- 23.15 New York, New York

PROGRAM II

- 8.10 Ulica Sezamkowa
- 9.10 Santa Barbara (40)
- 10.00 CNN - Headline News
- 10.15 Magazyn TV śniadaniowej
- 15.00 Powitanie
- 15.40 Ekspres gospodarczy
- 16.00 Zbliżenia, czyli to i owo o filmie
- 16.30 Wzrockowa lista przebojów M. Niedźwieckiego
- 17.00 "Rycerze i rabusie" (I) ser.TP
- 18.00-21.30 programy regionalne
- 21.30 Panorama dnia
- 21.45 Sport
- 21.55 "Crime story" (10)
- 22.45 Komentarz dnia
- 22.50 Studio sport-Miting lekkoatl.

SOBOTA 8 września

- 7.15 Program dnia
- 7.20 Tydzień na działce
- 7.50 Jasnogórskie dożynki
- 8.20 Na zdrowie-pr. rekreacyjny
- 8.40 Ziarno
- 9.00 Wiadomości poranne
- 9.10 "Żrebraczek"-film prod.radz.
- 10.15 "Partnerzy"-film prod. USA
- 10.40 Piłkarska kadra czeka
- 11.00 Militaria, obronność...
- 11.25 Telewizyjny Koncert Życzeń
- 11.55 Wędrowki dalekie i bliskie
- 12.25 Z Polski rodem
- 12.55 Informacje-pr.rozrywkowy
- 13.20 Flesz

- 13.55 Życ-mag. ekologiczny
- 14.20 Sonda
- 14.50 Nad Niemnem, Piną i Prypęcią- "W Grodzie" (2)
- 15.15 W kinie i na kasecie
- 15.35 Smak życia
- 16.20 Bez litości (3)-pr. dok.
- 17.15 Teleexpress
- 17.35 Siódemka w Jedyńce
- 18.55 Z kamerą wśród zwierząt
- 19.15 Dobranoc
- 19.30 Wiadomości
- 20.05 "Poker"-film prod. USA
- 21.55 Baltic Song Festival
- 22.30 Wiadomości wieczorne
- 22.45 Studio Sport
- 23.30 "Wzór"-film fab. prod. USA
- 1.00 Jutro w programie

PROGRAM II

- 7.55 Powitanie
- 8.00 Panorama dnia
- 8.10 Kino rodzinne
- 9.00 Mag. Telewizji Śniadaniowej
- 10.00 CNN (wersja oryginalna)
- 10.15 Mag Telewizji Śniadaniowej
- 10.40 "Cudowne lata" (10)
- 11.05 W świetle ciszy
- 11.25 Program dnia
- 11.30 "Agencja"-film grozy prod. kanadyjskiej
- 13.20 Studio Sport-lekkoatletyka
- 14.00 "Santa Barbara" (37 i 38)
- 15.30 Z ziemi polskiej
- 16.00 Kontakt TV: w kontakcie z przyrodą
- 17.00 Wielka gra-teleturniej
- 18.00 Program lokalny
- 18.30 Benny Hill
- 19.00 Recital zespołu "Lombard"
- 19.30 Sztuka ogrodowa w Polsce
- 20.00 Inauguracja sezonu artystycznego Filharmonii Poznańskiej
- 21.00 Dwa+2
- 21.30 Panorama dnia
- 21.45 Słowo na niedzielę
- 21.55 "Agencja"-film grozy
- 23.45-23.50 Komentarz dnia

NIEDZIELA 9 września

PROGRAM I

- 7.00 Witamy o siódmej
- 7.30 Notowania
- 7.55 Po gospodarsku-magazyn
- 8.10 Od niedzieli do niedzieli
- 9.00 Teleranek-"Niebezpieczna zatoka"(1)-serial prod. kanadyjskiej
- 10.30 Otwarte wrota Amazonii-film dokumentalny
- 11.00 Mała Miss Lata
- 11.55 Telewizyjny koncert życzeń

- 12.45 Teatr dla dzieci-"Jak to w szkole"
- 13.20 Morze-mag. publicystyczny
- 13.50 Pieprz i Wanilia
- 14.35 Karlshamn bliżej-reportaż z festiwalu
- 15.05 Kino muzyczne Kydryńskiego- "To jest rozrywka" (1)-prod USA
- 17.15 Teleexpress
- 17.30 Antena
- 17.50 Magazyn sportowy
- 19.00 Wiczyrnyka
- 19.30 Wiadomości
- 20.05 "Kariera Emmy Harte" (3)
- 21.05 Siedem dni-Świat
- 21.35 Opolska noc kabaretowa-pod "Pod Egidą" pana Janka
- 22.35 Wiadomości wieczorne
- 22.50 Sportowa niedziela
- 23.35 Jutro w programie

PROGRAM II

- 7.15 Powitanie
- 7.20 Panorama dnia
- 7.30 Kalendarz tygodnia
- 8.00 Przegląd tygodnia
- 8.35 "Kariera Emmy Harte" (3)-serial prod. angielskiej
- 9.35 Jutro poniedziałek
- 9.55 "Santa Barbara" (37 i 38)-powt.
- 11.25 Programy lokalne
- 11.55 Program dnia
- 12.00 Polaka Kronika Filmowa
- 12.10 "Lzy w deszczu"-melodramat prod. angielskiej
- 13.40 100 pytań do...
- 14.20 "Cudowne lata" (10)-powt.
- 14.55 Formuła I
- 15.30 Z batutą i humorem-M. Nicisłowski
- 15.55 Formuła I
- 16.30 Kontakt TV: Archiwum Kontakt
- 17.30 Bliżej Świata
- 19.00 Wydarzenia Tygodnia
- 19.30 Studio festiwalowe "Wrocławia Cantas"
- 20.00 Tydzień w sporcie
- 21.00 Recital zespołu "Soway"
- 21.30 Panorama dnia
- 21.45 "Lzy w deszczu"-melodramat prod. ang.
- 23.15 Rozmowy bez sekretów
- 0.05 Komentarz dnia
- 0.10-0.15 Akademia wiersza

PONIEDZIAŁEK 10 września

PROGRAM I

- 13.30-15.55 Telewizja edukacyjna
- 13.30 Spotkania z literaturą (kl.IV): Jan Brzechwa
- 14.05 Agroszkola
- 14.35 Język francuski (2)
- 15.05 Min.Eduk.Narodowej-informuje, wyjaśnia, proponuje
- 15.30 Uniwersytet Nauczycielski
- 15.55 Program dnia
- 16.00 Wiadomości

- 16.10 Wideo-top
 16.20 LUZ-pr. nastolatków
 17.15 Teleexpress
 17.30 10 minut
 17.45 Sensacje XX wieku
 18.10 "Wicher czasów" (10)
 19.15 Dobranoc
 19.30 Wiadomości
 20.05 Teatr TV: Sł. Mrozek "Portret"
 22.05 Pr. publicystyczny
 22.35 Wiadomości wieczorne
 22.50 Pikaik country-Mragowo '90
- PROGRAM II**
 15.00 Powitanie
 15.30 "Capital City" (11)
 16.20 Widziane z Gdańska-pr.publ.
 16.45 Ojczyzna- polszczyzna
 17.00 Kino rodzinne (powt. z soboty)
 18.00 Program lokalny
 18.30 Przegląd PKF
 19.00 "Bagdad Cafe"
 19.30 Bydgoskie Impresje Muzyczne
 20.00 Auto-Moto Fan -Klub
 20.30 Śmietnik czy skarbica-pr. o archiwum TV
 21.15 Rozmowy o cierpieniu
 21.30 Panorama dnia
 21.45 Sport
 21.55 "Capital City"
 22.45 Europa-Niemcy pr. public.
 23.40 Komentarz dnia
- WTOREK 11 września**
PROGRAM I
 8.00 Dzień dobry-mag. poranny
 9.00 Wiadomości poranne
 9.10 Domowe przedszkole
 9.35 "Dynastia" (41)
 12.00-15.55 Telewizja edukacyjna
 15.55 Program dnia
 16.00 Wiadomości
 16.10 Wideo-top
 16.20 Tik Tak
 16.45 " Misia Yogi wyprawa po skarb"-film dla dzieci prod USA
 17.15 Teleexpress
 17.30 10 minut
 17.45 TV Teatr Prozy- "Sprawa Ewy Ewart"
 18.55 Plus-Minus-pr.publ.
 19.15 Dobranoc
 19.30 Wiadomości
 20.00 Spotkanie z ministrem Kuroniem
 21.10 Teraz-tyg.gospodarczy
 21.40 "Walka o demokrację" (2)
 22.40 Wiadomości wieczorne
 22.55 Walk Away-pr. rozrywkowy
- PROGRAM II**
 7.55-11.00 Telewizja śniadaniowa
 15.00 Powitanie
 15.10 W górach Taj-szan
 15.40 Z wiatrem i pod wiatr-mag. żeglarski
 16.00 Kontakt TV
 17.00 Historia Hollywoodu (10)
 18.00 Program lokalny
- 18.30 Modlitwa wieczorna
 19.00 Nowela filmowa
 19.30 "Wratislavia Cantans"
 20.00 Non Stop Kolor
 21.00 Wywiady Ireny Dziedzic
 21.30 Panorama dnia
 21.45 Sport
 21.55 "Romeo i Julia z Saskiej Kępy"-film fab. prod. pol.
 23.30 Komentarz dnia
- ŚRODA 12 września**
PROGRAM I
 7.40 Ekspres gospodarczy
 8.00 Dzień Dobry-mag.poranny
 9.00 Wiadomości poranne
 9.10 Domowe przedszkole
 9.35 "Przypowieści o seksie"-film fab. prod. węgierskiej
 12.00-15.55 Telewizja Edukacyjna
 15.55 Program dnia
 16.00 Wiadomości
 16.10 Wideo-top
 16.20 Sami o sobie-pr. dla młodz.
 16.45 "Karino" (2)-serial TP
 17.15 Teleexpress
 17.30 Rolnicze różności
 17.45 Publicystyka międzynarod.
 18.10 Program dok.
 18.55 Klinika zdrowego człowieka
 19.15 Dobranoc
 19.30 Wiadomości
 20.05 "Powrót do ukochanej"-film fab.prod. franc.
 21.50 Polska z oddali-felieton
 22.00 Łomża '90-pr. rozrywkowy
 22.30 Wiadomości wieczorne
 22.45 Racje-pr. public.
- PROGRAM II**
 7.55-11.00 Telewizja śniadaniowa
 15.00 Powitanie
 15.30 Ekspres gospodarczy (powt.)
 16.00 Kontakt TV
 17.00 "Szpital na peryferiach" (11)
 18.00 Program lokalny
 18.30 Magazyn 102
 19.00 "Tanner '88" (6)
 19.30 Galeria 37 milionów
 20.00 Bruce Forsyth-pr.rozrywk.
 21.00 Co z Kubą-reportaż (2)
 21.30 Panorama dnia
 21.45 Sport
 21.55 "W labiryncie" (79)
 22.25 Telewizja nocą
- CZWARTEK 13 września**
PROGRAM I
 8.00 Dzień dobry-mag. poranny
 9.00 Wiadomości poranne
 9.10 100 lat-mag.ubezpiecz.
 9.20 Domowe przedszkole
 9.45 "Ulica San Francisco"-ser.krym USA
 15.55 Program dnia
 16.00 Wiadomości
 16.10 Wideo-top
- 16.20 Kwant
 17.15 Teleexpress
 17.30 10 minut
 17.45 Spojrzenia-pr. public.
 18.10 Młyn na rzekę-film dok.
 18.50 Magazyn katolicki
 19.15 Dobranoc
 19.30 Wiadomości
 20.05 "Ulica San Francisco"-serial krym. prod. USA
- USA**
 21.05 Interpelacje
 22.05 Pegaz
 22.35 Wiadomości wieczorne
 22.50 Muzyczni goście Brzozówki-pr rozrywkowy
- PROGRAM II**
 7.55-11.00 Telewizja śniadaniowa
 15.00 Powitanie
 15.30 "Nie odchódź letnią nocą"-film prod. czech.
 17.00 Spotkanie z Anatolijem Kaszpirowskim
 18.00 Program lokalny
 18.30 "W labiryncie" (79)-powt.
 19.00 "Wratislavia Cantans"
 20.00 Wielki sport
 21.00 Ekspres reperterów
 21.30 Panorama dnia
 21.45 Sport
 21.55 Sł. Mrozek"Zabawa"
 22.45 Spotkanie z ks.prof. Józefem Tischnerem

TV-SAT

PIĄTEK 7 września

SAT I

- 8.35 Serial
 14.00 Carson and Carson
 15.00 Nachbarn
 15.35 Sport
 20.00 Tenis USA Open
 EUROSPORT
 10.00 Wiadomości
 12.00 Samoch. Mistrz. Anglii
 13.00. Hokej

- 15.00 Jeździectwo
 19.00 Wiadomości
 21.00 Wrestling

SOBOTA 8 września

SAT I

- 7.30 Dzień dobry
 9.25 Horoskop
 10.05 Teleshop
 12.50 Familie Feurstein
 13.15 Fuzzy-serial
 14.35 Telitip
 16.20 Auf und davon-mag.tur.
 EUROSPORT
 7.00 Barrier Reef-ser.dla dzieci
 8.00 Fun Factory-film rys.
 10.30 Formula I-Grand Prix Włoch
 19.00 Motor sport
 20.00 Boks
 22.30 Formula I-z Włoch
 0.00 Golf

NIEDZIELA 9 września**SAT I**

- 8.05 Familie Feuerstein-serial
- 8.30 Fuzzy-serial
- 9.20 Teletip
- 10.00 Auf und davon
- 10.30 Sport-Tenis
- 13.10 Familie Feurschtein
- 13.50 Magazyn targowy
- 14.00 Teletip
- 14.30 Fuzzy
- 15.20 Der Juggo Zellenfalle
- 18.45 Blick
- 19.05 Hawk -serial
- 20.00 Simpsonic in Swing

EUROSPORT

- 8.00 Funck Factory
- 10.00 Piłka nożna
- 10.30 Formula I
- 12.00 Boks
- 13.30 Niedziela w Eurospocie
- 19.00 Australijska piłka nożna
- 22.00 Kolarstwo
- 22.30 Formula 1

PONIEDZIAŁEK 10 września**SAT I**

- 8.30 Blick
- 8.35 Nachbarn
- 9.05 Carson & Carson
- 9.50 Teletip
- 10.00 Blick
- 10.05 Teleshop
- 12.15 Glucksrat-ser.
- 15.55 Teleshop
- 16.05 Daniel B.Boon
- 17.10 Nachbarn-ser.
- 17.50 Hotel-ser.
- 20.00 Trapper John M.D.
- 23.35 Rades-vous in Bray-film

EUROSPORT

- 9.30 Eurobics
- 10.00 Trax
- 13.00 Piłka nożna
- 15.00 Formula I
- 17.00 Gimnastyka
- 20.00 Bilard-M.S.
- 22.00 Boks
- 23.00 Wyścigi motocyklowe

WTOREK 11 września**SAT I**

- 8.35 Nachbarn
- 9.00 Blick
- 9.05 Carson&Carson
- 9.50 Teletip
- 12.15 Glucksrat
- 14.30 Teletip
- 15.30 Verliebt in eine Hexe
- 16.05 Bonanza
- 17.10 Nachbarn
- 17.50 Matt Huston -ser.
- 20.30 Justitias kleine Fische-ser.
- 21.00 Ich bin der Grosste

EUROSPORT

- 9.30 Eurobics
- 12.00 Bilard
- 13.00 Boks
- 15.00 Zawody jeździeckie
- 17.30 Sport motorowy
- 20.00 Lekkoatletyka
- 21.00 Wyścigi motocyklowe
- 23.30 Formula 1

ŚRODA 12 września**SAT I**

- 8.35 Nachbarn
- 9.05 Carson&Carson
- 9.50 Teletip
- 10.05 Teleshop
- 12.15 Glucksrat
- 14.05 Der Wind inden Weiden
- 14.40 Carson&Carson
- 15.30 Verliebt in eine Hexe
- 16.05 Dziki Zachód-western
- 17.10 Nachbarn
- 20.00 Mike Hammer-ser.
- 23.00 Von Mann zu Mann

EUROSPORT

- 9.30 Eurobics
- 12.00 Formula I
- 13.00 Polo
- 14.00 Wyścigi motocyklowe
- 16.00 Wyścigi tratw
- 17.00 Siatkówka kobiet
- 20.00 Hokej na trawie
- 22.00 Boks
- 00.00 Piłka nożna

CZWARTEK 13 września**SAT I**

- 8.35 Nachbarn
- 9.05 Carson&Carson
- 9.50 Teletip
- 10.05 Teleshop
- 12.15 Glucksrat
- 14.05 Perrine
- 14.40 Carson&Carson
- 15.30 Verliebt in eine Hexe
- 16.05 Dymiący kolt
- 17.10 Nachbarn
- 17.50 Hazardzista
- 21.00 Carriere

EUROSPORT

- 9.30 Eurobics
- 11.00 Siatkówka
- 13.00 Polo
- 14.00 Wyścigi motocyklowe
- 15.00 Hokej na trawie
- 16.30 Wyścigi tratw
- 17.00 Siatkówka
- 19.00 Wiadomości Eurosportu
- 20.00 Trans World Sport
- 21.00 Wyścigi motocyklowe
- 22.00 Piłka amerykańska
- 23.30 Piłka nożna
- 1.00 Wiadomości Eurosportu

EWA - TOUR

Proponuje:

-wczasy na Węgry 22.09-01.10.90
cena ok. 800.000zł

-wycieczki:

Szwajcaria-5 dni, 7-11.10.90
23-27.10.90

cena - 800.000zł+ koszt wizy

Turcja - 11 dni, 650.000zł+ koszt
wizy

ZSRR-Kijów - 5dni, 420.000 zł

Kijów-Kremieńczuk - 6 dni,
-500.000 zł

1-dniowe wycieczki na Węgry-
Szombathely, Gyoeer,Budapeszt-ok.
-130.000 zł.

Wiedeń,Berlin Zach. - ok.100.000zł

Biuro prowadzi ubezpieczenie
Warta,Westa, oraz pośredniczy w
zalatwianiu wiz i paszportów.

Wszystkie placówki Ewa-Tour
przyjmują zlecenia na organizację
wycieczek krajowych, wczasów,
kolonii, zimowisk.

ADRESY naszych biur :

Bielawa, pl.Kościelny 6 tel.820

Dzierżoniów ul.Pocztowa13 tel.31-
28-39

Niemcza - Urząd Miasta tel.265

Pilawa G. MOK ul.X-lecia tel.596

Pieszycy - księgarnia

Strzelin - ul.Wojska Polskiego 18
tel.21-543

Kłodzko ul.Lużycka 13 tel.37-58

Walbrzych ul.Mickiewicza 61 tel.
- 238-88

Ząbkowice Śl. ul. 1-go Maja 15 tel.
-151-886 w.15

Świdnica ul.Pułaskiego 44 tel.530-
857

Nowa Ruda ul. Przechodnia 3
tel.26- 85

Strzegom ul. Kościuszki 31 tel.550-
233

Bystrzyca Kl. Os.Szkolne 10 tel.110-
940

Świebodzice ul.Żeromskiego 13 tel.
540-285

Gluszyca tel. 289.

TYLKO U NAS!

Szybko i tanio zareklamujesz swoje
usługi!

Oferujemy wykonawstwo druków,
wizytówek, prospektów oraz
wszelkich innych zleceń.

Wysoka jakość wykonania, tanio i
szybko.

Nasz adres:

Redakcja "BIS"-dz. reklamy

Stanisławów — Norylsk — Świdnica

/16

17 sierpnia 1956 roku przejeżdżamy Bug i już jesteśmy w Terespolu, stacji granicznej Polski.

Tutaj czekali na nas pracownicy Urzędu Repatriacyjnego z Białej Podlaskiej. Takich jak ja, tj. samotnych z obozów w ZSRR, zaprowadzono do sklepu odzieżowego, gdzie kazano się rzebrać — zdjąć ze siebie wszystko i... ubrano nas w nowe — prosto z półek!

Po jedenastu latach noszenia kufajki, gdy ujrzałem się w garniturze, doznałem dziwnego uczucia... poczułem się jakoś pewniej, że... nie jestem gorszej kategorii człowiekiem! Pomyślałem nawet: „A może w tej Polsce Ludowej pozwolą też takim jak ja pracować w jakimś urzędzie?... Jak przed wojną!” Strach przed pracą fizyczną w pluchę i mróz przesładował mnie i tutaj.

Wysłany telegram z Białej Podlaskiej zmobilizował rodzinę do zgotowania mi powitania na Dworcu Głównym PKP we Wrocławiu.

Rozstawiono czujki przy wszystkich zejściach z peronu. Przy jednym zauważyłem jakieś młode dziwczę. Stało samotne, gdy wszyscy pasażerowie z pociągu, którym przyjechałem, opuścili peron. „Widocznie czeka na kogoś” — pomyślałem. I przemknęło nagle przez szare komórki... „A może na mnie”? Wprost pytać nie śmiałem. Bo... jeśli to nie córka — może się obrazić, pomyśli: „Znalazł się mi podrywacz!” Przechodząc obok niej, sam do siebie mówię... „Marta, to ty?” Odpowiedzia... gwałtowny zwrot głowy dziewczęcia i okrzyk: „Tato!?”

„Nieznane dziewczę?”... gdyż z czteroletniego dziecka, które pożegnałem, to już prawie szesnastoletnia panna!

Scenę naszego powitania zauważyły i inne czujki. Gdy już wszyscy dostatecznie przypatrzyli się mojemu obecemu wyglądowi, żona zauważyła.

— A ja myślałam, że ty przyjeżdżasz nie tak ubrany... A ty masz na sobie wszystko nowe!...

W radosnym nastroju przyjechaliśmy do Imbramowic, gdzie z podwładą czekał na nas mój brat. W Osieku ucztą powitalną, toasty, a ja... myślę:

— Boże! Jak oni tu jedzą!!!...

Przypisy:

1) komandirówka — delegacja, potwierdzenie służbowego wyjazdu.

Od redakcji.

W ostatnim odcinku pierwsze zdanie powinno być: Po dywagacji, dotyczącej ks. Ciszka, która musiała wypłynąć... podano mylnie wypłynę. Natomiast zdanie w 3 akapicie powinno być: Karłowata brzoza i karłowata lwa uwielniane z akowów śniegu, natychmiast pakrywają się zielenią. A gdzie już nie ma śniegu pojawiają się kobierce wszelkich traw, poprzelikane różnokolorowym kwieciem. Przepraszamy.

Epilog

Jedenaście lat długich, jak wieczność, już poza mną. To już historia. Długowieczna historia wygnańców polskich, których tęsknotę do kraju ojczyzno najpełniej wysłowił największy nasz wieszcz narodowy — Adam Mickiewicz.

I teraz trzeba na chwilę powrócić myślami do Norylska.

W ostatnich dniach przed wyjazdem do Polski zjawił się w naszym baraku obcy, starszy człowiek i zapytał:

— Zdzieś żywut Paliaki?!

— Da! — odpowiadamy.

— Wy ujeżdżacie w Polszu?... Da!?

Powolnym ruchem wyciągnął z zamarków odzież jakieś zawiniątko. Długo rozwijał staranne opakowanie i podał jednemu z nas mówiąc:

— Woźmitie z saboj w Polszu. Mnie eto nie nužno. Eto mojewa otca. On był Paliak!...?)

I widocznie wzruszony odszedł, nie czekając na nasze pytania, których niewątpliwie spodziewał się.

Był to PAN TADEUSZ, dziewiętnastowieczne wydanie, a w nim ręcznie spisana na kawałku papieru modlitwa polskiego wygnańca:

Tęskno mi, Panie!)

Do kraju tego, gdzie lud prosty otacza troskliwą opieką gniazda bocianie — Tęskno mi, Panie!

Do kraju tego, gdzie w każdą niedzielę w kościołach

rozbrzmiewa śpiewanie — Tęskno mi, Panie!

Do kraju, tego gdzie uczciwa praca znajduje uznanie — Tęskno mi, Panie!

Gdzie dla zwycięstwa prawdy cierpią chętnie wygnanie — Tęskno mi, Panie!

Do kraju tego, gdzie cnota męstwa

ma zawsze uznanie — Tęskno mi, Panie!

Gdzie strudzony pielgrzym znajduje w każdym domu gościnne posłanie — Tęskno mi, Panie!

Gdy teraz, po upływie wielu lat, wspominam to wszystko, zadaję sobie pytanie:

— Czy przy tym doświadczeniu, które zdobyłem, gdybym ponownie znalazł się w podobnej sytuacji, jak bym teraz postąpił?

I muszę z całą szczerością wyznać że obralbym dla siebie tę samą drogę. Drogę... twardą, drogę... obowiązku obywatelskiego względem swego narodu — za wypełnienie którego... „Jedni karzą, a drudzy nagradzają”!

A tym wszystkim, którzy, słuchając mojej syberyjskiej opowieści stalinowskiego skazańca, dziwiąją się, że przeżyłem to piekło, odpowiadam słowami Zofii Kossak: „Bóg po to pozwolił niektórym ludziom oglądać piekło za życia i wrócić, by dali świadectwo Prawdzie”.?)

KONIEC

Przypisy:

1) Tutaj mieszkają Palacy?

2) Wy ujeżdżacie do Polski?

3) Ważcie z sabą do Polski. Mnie to niepotrzebne. To mojego ojca. On był Paliakiem!

4) Odtworzone z pamięci. Jest to tęsknota za krajem ojczystym, na wzór wiersza C.K. Norwida „Tęskno mi, Panie”.

5) Zofia Kossak: Z OTCHLANI, str. 6

Kongres Ekologiczny...

(Dokończenie ze strony 4)

ja już ostatnich rezerw potencjału odporności organizmu na zanieczyszczenia środowiska. Dlatego niebezpieczne wydaje się przyjęcie punktu widzenia przedstawicieli kombinatu miedziowego, którzy twierdzą, że wkrótce zostanie zakończona ostatnia inwestycja kombinatu służąca ochronie środowiska. Zapominają, że ochrona środowiska to w gruncie rzeczy ochrona człowieka. Rozwój przemysłu miedziowego pośrednio przyczynił się do rozwoju działalności coraz bardziej zagrażającej środowisku. Na przykład, w odpowiedzi na potrzeby przemysłu miedziowego wzrosła liczba mieszkańców i rozwinęło się ciepłownictwo oraz transport komunalny, które emitują coraz większe ilości zanieczyszczeń. Tymczasem kierownictwo przemysłu miedziowego jakby nie paczuwa się do odpowiedzialności za te zagrożenia, a bez jego współdziałania trudno będzie o poprawę stanu środowiska.

Na kongresie wskazywano na potrzebę uaktywnienia społecznych działań proekologicznych, których celem byłaby poprawa stanu środowiska w Zagłębiu i na całym Dolnym Śląsku. Szeroką gamę możliwości takiej aktywizacji przedstawili niemieccy uczestnicy kongresu. Obejmują one: szeroko pojęte informowanie społeczeństwa, działalność propagandową, poradnictwo, konsultacje, ułatwianie kontaktów obywateli z ekspertami. Wskazano również sposoby oddziaływania poprzez instytucje samorządo-

we oraz sposoby prawnego nacisku na przedsiębiorstwa zanieczyszczające środowisko. Niemcy zapowiedzieli, że na festiwalu „Zielona Ziemia” będą starali się udzielić informacji wszystkim zainteresowanym, jak również będą proponować nawiązanie współpracy z polskimi ruchami ekologicznymi. Wrześniowy festiwal „Zielona Ziemia” ma być nie tylko miejscem wymiany poglądów i idei pomiędzy przedstawicielami ruchów ekologicznych. Stwarza też okazję do integracji ruchów ekologicznych nie tylko organizacyjnej, ale przede wszystkim integracji wokół problemów, które wspólnym społecznym działaniem można rozwiązać.

Jeden z referatów, omawiając sytuację ekologiczną na Dolnym Śląsku, podał przykłady pokazujące, że dzięki presji społecznej udało się w województwie legnickim i jeleniogórskim doprowadzić do zmniejszenia zagrożenia środowiska. Zabrakło niestety, przykładów z województwa wrocławskiego, w którym przecież nie brakuje problemów ekologicznych. Dla mieszkańców województwa, którym nieobojętny jest stan środowiska w którym żyją, wrześniowy festiwal stwarza okazję poznania sposobów skutecznego działania, pozwoli znaleźć sojuszników i ułatwi dotarcie ze swoimi problemami do szerszych gronów. Nie przegapmy tej okazji.

Andrzej Graczyk

Wódzia, gołda, ćmaga...

Tak oto nasz lud zwykł nazywać swój ukochany napój. Nazwy w tytule tego felietonu to tylko niektóre z powszechnie używanych. Pomysłowość ludzi jest w tym względzie olbrzymia. Nie mniejszą pomysłowość wykazuje nasz lud w sporządzaniu i komponowaniu napojów wysokokowych. Tylko ostatni abnegaci i wielce spragnieni poprzestają na borygu czy wodach toaletowych. Zdolny i zaradny Polak sfermentuje dosłownie wszystko. Gdzież te czasy, gdy ubogi plan nawet z kamienia? Teraz z równym powodzeniem przeprowadzić potrafi on wszystko w stan ciekły, wysokoprocentowy. Dziecinną umiejętnością jest odbarwienie denaturatu. Jestem chemikiem i arkana destylacji mam w jednym palcu. W najśmielszych jednak marzeniach nie przypuszczałem, że można przy pędzeniu alkoholu wykazać tyle pomysłowości.

Pomysłowość pomysłowością, jednak o skuteczności pędzenia alkoholu, skutecznością mającej swe odbicie w smaku i zdrowotności pędzonego produktu nie ma nawet co mówić. Jeśli źródłem alkoholu nie jest fermentowany cukier, alkohol ten, nawet

gdy smaczny jest szkodliwy bardziej od czystszej wódki. Gdy materiałem fermentowanym są części roślin (bulwy ziemniaka, owoce) fermentacji ulegają wszystkie węglowodanowe ich części, a więc amyloza, amylopektyna, oligosacharydy, pektyny. Powstają z nich alkohol etylowy a także przede wszystkim alkohole metylowy i pentylowe.

W Bułgarii pija się wódkę nazywaną mastiką. Bułgarzy zachwalają ją twierdząc, że kto ją pija ten nigdy się nie zestarzeje. No pewnie! Mastika jako anyżówka calvados czyli popularny jabcok zresztą też zawiera szczególnie dużo metanolu, a ten jak wiadomo atakuje układ nerwowy degenarując szybko i nieodwracalnie nerw wzroku a potem cały układ nerwowy powodując przedwczesną śmierć. Koniaki i brandy mają w sobie sporo alkoholi pentylowych (amylyowych) i one to nadają im specyficzny smak. Zaiste, upijanie się koniakami nie jest zdrowe nie tylko ze względu na cenę! Z kolei w likierach w celu zapobieżenia wytrącaniu się sporej ilości cukru przy odparowaniu alkoholu lub obniżeniu

temperatury znajduje się glicerol nazywany niesłusznie gliceryną. Picie likierów może trochę przypominać picie boryga.

Oczyszczanie w celach konsumpcyjno-estetycznych denaturatu z fioletowego zabarwienia jest łatwe, ale raczej bez sensu. Sam barwnik albo nie jest szkodliwy, albo nawet wykazuje właściwości bakteriobójcze. To, co pozostaje w denaturacie po usunięciu barwnika, a barwnik ma właśnie sygnalizować obecność tego czegoś, jest o wiele bardziej szkodliwe, może sprowadzać wiele chorób, na przykład leukemię.

Picie alkoholu w małych ilościach i to nieregularnie może mieć nawet pozytywne skutki zdrowotne, choć sukces terapeutyczny o jaki nam chodzi można osiągnąć inaczej i szybciej.

Jak wiadomo, picie wywołuje szereg skutków ubocznych. Podatność na upojenie alkoholowe, a i sama ochota na alkohol jest nie tylko cechą osobniczą, ale wynika też z chwilowych stanów emocjonalnych, zdrowotnych itd. „Rasowi” pijący, czy też może znawcy BHP picia wiedzą jak zachować się nie tylko w czasie picia, ale także jak się do niego przygotować. Zasadają zatem różne tłustości. Mało kto jednak wie, że zarówno upodobanie do alkoholu jak i skutki jego wypicia wynikają z ilości jonów magnezu w organizmie. Tak przynajmniej stwierdza to literatura fachowa. W regionach, w których gleba, a zatem i pokarmy są bogate w magnez pije się mniej, trudniej się upija i łatwiej trzeźwieje. Podziałmy teraz pijących na tych, którzy piją dla samej przyjemności picia oraz na tych, dla których przyjemnością jest utrata świadomości, zdemolowanie otoczenia żywego i martwego. Rady, które teraz podam będą dotyczyć tylko tej pierwszej grupy.

Związki magnezu wchłaniają się do organizmu o wiele wolniej od alkoholu. Zatem jakiegokolwiek próby wprowadzenia magnezu do organizmu w trakcie picia lub przed piciem nie dadzą pożądanego efektu. „Namaczowanie” organizmu należy rozpocząć 3-4 godziny przed rozpoczęciem uczty. Jakie pokarmy są bogate w magnez? Przede wszystkim zielone części roślin. Zawierają one chlorofil, a w jego skład wchodzi magnez. Dalej, bogate w magnez są: czekolada, migdały, orzechy, pestki dyni i słonecznika. W aptekach z darów znajdowało się swego czasu sporo preparatów magnezowych, niestety tak mało popularnych wśród lekarzy i pacjentów. Oczywiście, dobrym źródłem magnezu jest dolomit oraz sól kamienna. Poddając się takiej wstępnej kuracji dolomitem czy solą kamienną należy pamiętać o umiarze. Jak widzimy tak chętnie spożywane elementy „zagrychy” jak tłustości przeróżne oraz mięsna nie mają w tym przypadku większego znaczenia. A tak często pita w celach otrzeźwiająca kawa tylko stan upojenia alkoholowego może pogłębić.

Nie należę ani do grona producentów żywności, ani do grona decydującego o wzroście produkcji żywności. Zatem jedynie mogę ofiarować Państwu picie pod podstawy naukowe zamiast picia pod zagrychę.

Świdnickie rzemiosło

Dokument z 1471 roku wymienia — aż trudno uwierzyć — ponad 600 rzemieślników, świadczących usługi dla ludności, „kupieckiej” Świdnicy. Znaj-

dowało się wśród nich między innymi 62 piekarzy, 64 szewców, 30 krawców, 61 rzeźników, 11 złotników, 113 karczmarzy, 16 stolarzy, 3 kaletników, 12 ślusarzy. Jeszcze w 1785 roku liczba ta uległa niewielkim wahaniom, chociaż stopniowo zmieniał się profil wytwórczości. W podstawowych sferach produkcji i usług nadal było 56 rzeźników, 58 piekarzy, 6 złotników, 58 krawców, 65 szewców, 24 kuźnierzy, 3 zegarmistrzów, 6 ślusarzy, 5 cukierników i wielu innych.

Uznając wkład i wagę ich pracy w życiu gospodarczym miasta, rzemieślników otoczono swojego rodzaju opieką i przywilejami. Postęp techniczny sprawił, że wiele zawodów odeszło w zapomnienie, inne uległy zredukowaniu do niezbędnych. Nie ma już krochmalników, gorzelników, tkaczy, taslemkarzy, perukarzy, płatnerzy, mydlarzy, garniarzy, pończoszników i foluszników.

Nikt jednak nie kwestionuje znaczenia pozostałych dzisiaj zawodów szczególnie w sferze usług dla ludności.

Dzisiaj, gdy zalewa nas powódź oferujących w swej większości importowaną bądź też rodzimej produkcji tandetę, troska o rzemiosło jakby umknęła naszej uwadze. Zamiast szkła mamy biura turystyczne, butiki zastąpiły zakłady krawieckie. Ostatnie decyzje władz miasta odnośnie czynszów nie tylko nie uzdrawiają rzemiosła ale wręcz pogłębiają regers w jakim znalazło się ono, na skutek kryzysu gospodarczego w kraju.

Czy powrócimy do dawnej świetności? No, cóż, nie te czasy i... nie te czynsze.

Co z Izłą Wytrzeźwień?

Jak się dowiadujemy, z początkiem br., została wstrzymana budowa Izby Wytrzeźwień, przy ul. Mleczna Droga, podobno z braku pieniędzy na ten cel. Stan budowy to stan surowy wraz z przyłączami i instalacjami. Wykonawca — Przedsiębiorstwo Budownictwa Komunalnego — wysuwa koncepcję, by ten obiekt przeznaczyć na dom dziennego pobytu dla osób samotnych w wieku podeszłym. Środki na zakończenie tego budynku uzyskać z funduszy centralnych (budżet miejski Świdnicy nie wchodzi w rachubę) przeznaczonych na cele społeczne, znajdujące się w gestii min. Jacka Kuronia.

Obejrzelśmy tę budowę i teren. Jest zlokalizowana między bazą transportu Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej i Fabryką Domów. Nie nadaje się na DOM DZIENNEGO POBYTU dla ludzi samotnych w podeszłym wieku, z dwóch powodów: hałas i spalin pochodzących z bazy OSM i Fabryki Domów oraz odległość od miasta. Naszym zdaniem, Rada Miejska, winna nadal utrzymać cel budowy, tj. Izbę Wytrzeźwień. Temu winny służyć zaprojektowane i wykonane pomieszczenia tego mini „hotelu”, który, zapewne, odwiedzą nawet znane i cenione osoby w mieście.

(WO)

KĄCIK FILATELISTYCZNY

O perforacji i ząbkowaniach

Jedną z metod umożliwiającą oddzielenie znaczka lub kilku znaczków z arkusza sprzedażnego jest perforacja. Perforacja polega na dziurkowaniu szeregowym w arkuszu drukarskich znaczków. W zależności od sposobu ustawienia igieł perforacyjnych rozróżniamy:

- perforacja liniowa, która powstaje przy wybijaniu dziurek rzędami kolejno poziomymi a następnie pionowymi,
- perforacja grzbietowa — powstaje przy wybijaniu jednocześnie w jednym rzędzie i odcinkach prostopadłych do tego rzędu o wymiarze znaczka,
- perforacja krzyżowa — powstaje przy wybijaniu dziurek jednocześnie w jednym rzędzie i odcinkach prostopadłych obustronnie do tego rzędu w wymiarze połowy znaczka,
- perforacja ramkowa — powstaje przy wybijaniu dziurek w liniach pionowych i poziomych jednocześnie w całym arkuszu.

Poprzez rozzerwanie arkusza znaczków w miejscu perforacji powstaje ząbkowanie stanowiące brzeg znaczka.

Gęstość ustawienia igieł w urządzeniu perforującym arkusz powoduje w wyrwanym znaczku różne rozstawienie ząbków na jego brzegu. Miara ząbkowania jest ilość ząbków na 2 cm brzegu znaczka.

Do określenia miary ząbkowania znaczka służy ząbkomierz, który winien być w wyposażeniu każdego filatelisty.

Nowości poczt świata — „polonica”

Wyspy Marszala w dniu 14.04 br. wprowadziły do obiegu znaczek o nominalnej 25 c. poświęcony polskim oficerom zamordowanym w Katyniu. W symbolicznym wielobarwnym rysunku — uniesione w górę skrepowane dłonie na tle lasu.

W następnym numerze o nowościach poczty polskiej.

Zb. Patralski

KINO „GDYNIA” ul. Zygmuntowska 1, tel. 52-26-19

REPERTUAR na wrzesień 1990 r.

04—09.09	Młode strzelby,	USA	15
	Parszywe dranie,	USA	15
11—16.09	9 1/2 tygodnia,	USA	18
	Zabi król	NRD	bo
12—16.09	BATMAN	USA	12
18—20.09	Trzech mężczyzn i dziecko,	USA	15
18—23.09	Interkosmos,	USA	12
	Kuzyni,	USA	15
25—30.09	Noc w Zgromadzeniu,	fr.	18

PORANKI

w niedziele o godz. 12.15, pr. składowe prod. pol. bo.

- 09.09 Reksio i nośna kura
- 16.09 Kukuryku
- 23.09 Myszka i mucha
- 30.09 Kosmiczne przygody profesorka Nerwosolka

Apteki

Dyżury we wrześniu

Zamehola 42, tel. 52-16-01
1C—16.09

Zeromskiego 11, tel. 52-05-54
9.09

Komunardów 4, tel. 52-23-93
17—23.09

Nowotki 45, tel. 52-03-76
24—30.09

Nowotki 38, tel. 52-02-07 (punkt apteczny)

Bystrzycka 2, tel. 52-13-04 (punkt apteczny)

Apteki w okolicy

Jaworzyna, tel. 588-130

Strzegom, tel. 55-17-75 i 55-14-79

Świebodzice, tel. 54-04-43

Zarów, tel. 580-302

OGŁOSZENIA BEZPŁATNE

Ułóż tekst krótkiego, do 10 słów, ogłoszenia. Czytelnie wypełnij kupon. Wytnij i dostarcz osobiście do redakcji, ul. Świerczewskiego 14, l.p. Ogłoszenie zamieścimy w terminie do 2 tygodni. Dotyczy tylko osób prywatnych.

Adres, tel. _____

PRZYPOMINAMY! Redakcja nie odpowiada za treść ogłoszeń.

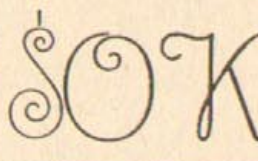
BIS — WIADOMOŚCI ZIEMI ŚWIDNICKIEJ — Bieżący Informator Społeczny. Redaguje kolegium. ADRES REDAKCJI — 58-100 Świdnica, ul. Świerczewskiego 14/3 I piętro — tel. 52-19-94. Sekretariat redakcji czynny codziennie od 10.00—15.00

OGŁOSZENIA przyjmuje sekretariat redakcji. Cennik ogłoszeń: drobne — 1200 zł słowo, duże — 3000 cm², nekrolog — 20.000 zł. Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Zastrzegamy sobie prawo skracania nadesłanych materiałów.

WYDAWCA — SdRP w Świdnicy.

DRUK Dolnośląskie Zakłady Graficzne, Zakład nr 4 w Świdnicy.

zam. 3711-4-0649 2.200 9 90

 Rynek 43,
tel. 52-13-37,
52-29-78
od
8.00—19.00

ŚWIDNICKI OŚRODEK KULTURY ZAPRASZA

WYSTAWY:

GALERIA SZTUKI

ŚWIDNICKIEGO OŚRODKA KULTURY

Wystawa akwareli ze zbiorów BWA z Wałbrzycha.

GALERIA FOTOGRAFII

ŚWIDNICKIEGO OŚRODKA KULTURY

Poplenerowa wystawa fotografii VI OGÓLNOPOLSKIEGO FOTOGRAFICZNEGO PLENERU AKTU „Zamek Książ '89”.

Świdnicki Ośrodek Kultury prowadzi przygotowania do VIII OGÓLNOPOLSKICH DNI FOTOGRAFII, które odbędą się w Świdnicy w dniach 12-14.10.1990 r.

W programie m.in.:

- prezentacje młodych PFSF,
- prezentacje przeźroczy PFSF,
- wystawa fotografii MARKETU LUSKAČOVEJ (Wielka Brytania),
- autorskie wystawy fotoreportażu,
- prezentacje i akcje fotograficzne w plenerze,
- jarmark sprzętu i wydawnictw fotograficznych.

ŚWIDNICKI OŚRODEK KULTURY ORGANIZUJE ODPLATNIE:

- * Kursy tańca towarzyskiego dla młodzieży, dorosłych oraz dzieci.
- * Zajęcia rytmiczno-taneczne dla najmłodszych prowadzone pod fachowym okiem choreografa. Mają one na celu skorygowanie wad postawy, umuzykalnienie i usamodzielnienie dzieci w wieku od 4 do 6 lat. (UWAGA! Zajęcia prowadzone będą w godzinach przedpołudniowych i popołudniowych).
- * AEROBIC dla pań.
- * Amatorskim grupom teatralnym zapewniamy opiekę merytoryczną oraz pomoc w przygotowaniu spektakli.

OFERUJEMY NA ZASADACH USŁUG PŁATNYCH

- Nagłaśnianie imprez wraz z wypożyczeniem sprzętu nagłaśniającego.
 - Usługi „KSERO” — Czytelnia, ul. Zeromskiego.
 - Wynajem autokaru (36 miejsc).
- Bliższych informacji udziela Świdnicki Ośrodek Kultury, Rynek 43, tel. 52-13-37 lub 52-29-78 w godz. od 8.00 do 19.00 (pok. nr 5 i 6).

UWAGA MAMY I DZIECI! TEGO JESZCZE NIE BYŁO! „DRAK” w ŚWIDNICY

We wrześniu wystąpi Teatr Lalek „DRAK” z Hradca Králové z bajką dla dzieci pt.: „ZŁOTOWŁOSA”. Jest to przedstawienie oparte na baśni ludowej, w której główna bohaterka — Złotowłosa zafascynuje najmłodszą widownię nie tyle swoją urodą co mądrością.

Teatr Lalek „DRAK” z Hradca Králové jest znany i ceniony na całym świecie. Świdnicę odwiedzi przy okazji pobytu w województwie wałbrzyskim w ramach obchodów DNI KULTURY WOJEWÓDZTWA WSCHODNIO-CZESKIEGO (28.09.—5.10.90)

Uwaga! tylko jedno spotkanie ze Złotowłosą. Świdnicki Ośrodek Kultury już przyjmuje rezerwację biletów.

MARADONA Z BOLESŁAWCA

Na trudnym technicznie boisku 2 IX w Bolesławcu Polonia Świdnica rozegrała swój drugi mecz w tym sezonie z miejscowym BKS. Początek meczu to falowe ataki drużyny z Bolesławca, próbującej zepchnąć zbyt ostrożnie grającą Polonię do obrony. Nasi zawodnicy przystąpili do gry z dużym respektem dla czwartej drużyny ubiegłego sezonu. Po piętnastominutowym naporze gra wyrównała się chociaż piłkarze BKS częściej byli w posiadaniu piłki. Polonia grająca bardzo uważnie w obronie starała się wybić rywali z uderzenia przeprowadzając kilka groźnych kontrataków. Jeden z nich zakończył się pięknym strzałem Eugeniusza Łazara w 31', po którym piłka trafiła w poprzeczkę. Ten obraz gry utrzymał się do końca I połowy.

Po przerwie gospodarze ze zdwojoną energią ruszyli do ataku na bramkę skutecznie broniącego się beniaminka. Groźne były strzały z dystansu roslých napastników BKS, które świetnie bronił Makowiecki. Atak Polonii pozbawiony wsparcia słabo grającej drugiej linii, nie stanowił w tym okresie dużego zagrożenia dla bramki BKS. W kilku wypracowanych sytuacjach napastnicy Polonii razili swym brakiem skuteczności. W 81' wybitą przez obrońców piłkę, zatrzymał ręką — w stylu Maradony — jeden z napastników BKS. Zawodnicy obu drużyn zawahali się w oczekiwaniu na odgwizdanie przewinienia przez sędziego co... nie nastąpiło! Benesiewicz z malej odległości nie miał pro-

SPORT

blemów z umieszczeniem piłki w siatce.

Po utracie bramki Polonia desperacko próbowała odrobić straty, jednak napastnicy wykazywali całkowitą indolencję strzelecką.

Po meczu trener Tadeusz Masny stwierdził, że jedynie do formacji obrony nie ma zastrzeżeń. Druga linia była praktycznie niewidoczna — rozczarowali zawodnicy w niej grający, nie popisali się też napastnicy ze swą fatalną wręcz skutecznością. Trener Masny nadmienił również, że nie należy „rozdierać szat” nad nikłą i dość pechową porażką w wyjazdowym meczu z tak silną drużyną jak BKS.

Bramkarz Zbigniew Makowiecki potwierdził w rozmowie po meczu, zagranie ręką przez napastnika BKS, w akcji z której padła bramka.

BKS Bolesławiec — Polonia Świdnica
1:0 (0:0)

Bramki: Benesiewicz (81').

BKS: Wężyk, Kabeluszczyk, Zapiór, Orlak (od 75' Ratajczak), Burczyk, Benesiewicz, Widera, Rutkowski, Stulin, Pałka, Świąder.

Polonia: Makowiecki, Masny, Wierchniański, Pawłowicz, Zadlo, Rękawiecki, Kamocki, Kurzeja, (od 82' Tragarz), Łazarz, Szukalski, Krystkowiak (od 61' Tymcik).

Żółte kartki: Zapiór (25'), Kurzeja (67') Makowiecki (87').

Sędziował: Kowalczyk, Małuch, Pietrzyk (OKS Wrocław).

Widzów: 300 osób.

Tabela klasy międzyokręgowej

1. BKS Bolesławiec	2	4	4—1
2. Olimpia Kamienna Góra	2	4	4—1
3. Łużyce Lubań	2	3	3—2
4. Piławianka	2	3	2—1
5. Zagłębie II Wałbrzych	1	2	4—0
6. Polonia Świdnica	2	2	4—1
7. Orzeł Ząbkowice	2	2	1—1
8. Karkonosze J.G.	2	2	3—4
9. Słesza II Wrocław	1	1	0—0
10. Śląsk II Wrocław	2	1	2—4
11. Pafawag Wrocław	2	1	1—4
12. Polar Wrocław	2	1	0—1
13. Piast II Nowa Ruda	2	0	0—2
14. Lechia Piechowice	2	0	3—6

ANDRZEJ DOBKIEWICZ

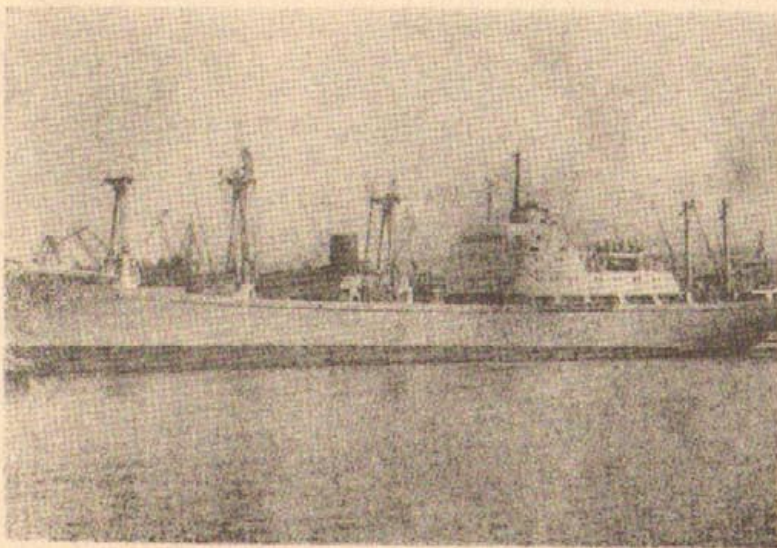
VII Międzynarodowy Fotograficzny Plener Aktu „Książ '90” rozpędzony!

Jak nas powiadamia komisarz Plenaru, p. Andrzej Protasiuk VII MFPA Zamek „Książ” '90 nie odbędzie się, gdyż nowy dyrektor całej siedziby, a dokładniej jej likwidator, p. Eugeniusz Głowiak, przepędził organizatorów z książęcych plenerów. Nastaje teraz taka moda, że następcy, bo nie tylko jest tak w tym przypadku, za nic mają ustalenia i umowy swych poprzedników.

No, jak się p. likwidator tak rozpędzi, to tylko patrzeć, jak każe zlikwidować cały... zamek „Książ”...

M/S »Świdnica« na morzach

M/s „Świdnica” był jednostką typu B-53. W latach 1956—62 stocznice opuściło 15 statków tego typu, zwanego też typem „Ica” ze względu na końcówki nazw pochodzących od miast (11 pływalo pod polską banderą, 4 sprzedano do Brazylii)

Zwodowany został 20.II.1960, matką chrzestną była p. Danuta Sajdak, przewodnicząca Miejskiej Komisji Planowania Gospodarczego, a zakładami patronackimi ZEM i Fabryka Wagonów „Świdnica”. 27.IX.1960 r. statek został przekazany PLO w Gdyni.

W toku swej 21 letniej służby M/S

„Świdnica” będący klasycznym drobnicowcem przewoził bardzo różnorodne towary — od drewna, stali i cementu, przez ziarno, owoce, ziemniaki i oleje jadalne, na maszynach i urządzeniach skończywszy. Najdłuższą podróżą był

rejs do Tanzanii w którym statek przepłynął w obie strony ponad 24000 Nm.

W opinii marynarzy M/S „Świdnica” był szczęśliwym statkiem chociaż miało miejsce kilka awarii i wypadków, będących jednak chyba częścią ryzyka pracy na morzu. np: 1965 — pęknięcie wału napędowego w porcie Harkurt (Ni-

geria). 1975 — port Warri (Nigeria) — groźny pożar w czasie wyładunku bawełny, 1980 — Wielki Belt — wejście na mieliznę, 1981 — Zatoka Biskajska — urwany w sztorcie kontener poważnie uszkadza lewą burzę. Załoga wielokrotnie wygrywała współzawodnictwo statków PLO.

Niemal od momentu budowy statku rozpoczęła się ścisła współpraca między załogą a miastem. Plastyce Roman Łysakowski i Marian Ruszkiewicz wykonali grafiki z widokami miasta, w Kowarach zamówiono ozdobne makaty i kilimy z herbami Świdnicy, a dla załogi przygotowano pamiątki, upominki i medale. Załoga objęła patronat nad Liceum Pedagogicznym i SP nr. 13. Matka chrzestna odbyła trzymiesięczny rejs do Afryki. Z okazji XV-lecia eksploatacji statku (IX.1978) władze miasta nadały załodze medal „Zasłużony dla Miasta i Powiatu”. Ofiarowano w darze 300 tomową bibliotekę i sprzęt radiofoniczny. W rewanżu Świdniczanie odbyli kilka krótkich rejsów po Bałtyku.

Na początku 1981 r. M/S „Świdnica” został sprzedany greckiemu armatorowi „Grecomar Shipping Agency Ltd.” i nazwany „Kostis”. 19.III.1981 r. M/S „Świdnica” wypłynął z ładunkiem rudy w swój ostatni rejs pod polską banderą.

DANE TECHNICZNE:

kod — SPPL, wymiary — 124, 2×16,5 ×6,5 (zan.) ×17,5 (wys.), wyporność — 3365 BRT, nośność — 5382 DWT, napęd — 1 silnik o mocy 5 tys. KM, 1 śruba, predkość — 16,5 węzła, paliwo — 615 t., załoga — 35 Oficerów i marynarzy, wyposażenie — 5 ładowni (chłodniczych), 3 zbiorniki na oleje jadalne urządzenia za—i rozładunkowe, echosondy, pilot automatyczny, klimatyz.

ANDRZEJ DOBKIEWICZ